

MAGYAR KURIR.

Indult Bétsből, Kedden, Október' 30-dikán, 1832.

B é t s.

Oct. 24-kén az itt következő Királyi levelet bolsátotta Ő Tsászári Királyi Apostoli Felsőge Magyar Országnek minden Vármegyéihez, mellyben a' folyó esztendő December 16 kán kezdendő Ország Gyűlésére az Ország Státusai és Rendei Poson Szabad Királyi városába egybe hívattatnak.

FRANCISCUS PRIMUS, divina favente Clementia Austriae Imperator, Hungariae, Bohemiae, Galliciae et Lodomeriae Rex Apostolicus, Archidux Austriae etc. etc. etc.

Reverendi, Honorabiles, Spectabiles ac Magnifici, Magnifici item, Egregii et Nobiles, fideles, Nobis dilecti! Quae jam benignis Regalibus Nostris, quibus Comitata anni 1830 promulgavimus, Operatis systematicis, in sequelam art. 67. 1790/1. et 8. 1827. elaboratis, in diaetalem deliberationem sumendis, explendaeque irremissae illi Regiae Nostrae sollicitudini, ut horum adminiculo, salva vitae Constitutionis compage, providae ocyus surgant legum sanctiones, destinaveramus Comitata, anno adhuc 1831. longe ante effluxum legalis triennii convocanda; haec, ob comunem, quae in illud tempus incidit, calamitatem, novo, ignotoque antea discriminis genere gravissimam, celebrari non potuisse, Ipsi quam maxime doluimus: firmissimam tamen Nostram ea-

ELSŐ FERENTZ, Isten kegyelméből, Austriai Tsászár, Magyar Országnek Apostoli és Tseh, Gallitzia és Lodomeria Országoknak Királya, Austriai Fő Hercegeg 'sa' t.'sa' t.

Az 1830-dik Esztendei Országgyűlésre meghívó kegyelmes Királyi Levünkben kinyilatkoztattuk, hogy mindjárt a' következő 1831-dik esztendőben, és így sokkal elébb a' törvényesen kiszabott 3 esztendőnél, ismét összegyülekezünk olly tzelből, hogy az 1790/1-dik és az 1827-dik eszt. 8-dik Törvény tzikkely értelméhez képpest, a' kidólgozott Systematicai Operatumok Országos tanátskozás alá vétessenek, 's e' szerint Atyai szívünket érdeklő abbeli óhajtásunk, hogy az említett Operatumok segedelmével, az Ősi Alkotmány megsértése nélkül, hasznos Törvények hozatassanak, telyesedést nyerjen. Mi Magunk leginkább sajnáljuk, hogy az akkor elhatározott Ország gyűlés, — egy közben jött új, és még az előtt esméretlen Országos nyomorúság miatt el-

dem primo, quo fieri licuerit, tempore indicendi voluntatem, tenoribus benigni Rescripti Nostri Regii de dato 16. Septembris 1831. pleno cum candore declaravimus.

Hac proinde sponsione Nostra Regia nunc tanto lubentius Nos liberamus, quo magis in votis habemus, ut ope diaetaliter pertractandorum operatorum illorum rogandis legibus prosperitas publica, ulteriori aucta robore, in omne aevum salva, florensque praestetur.

Hoc itaque scopo universis fidelibus Statibus et Ordinibus Regni Nostri Hungariae, Partiumque adnexarum generalem Conventum, seu Diaetam, pro Dominica tertia Adventus, in diem decimam sextam assuturi mensis Decembris anni modo currentis incidente, in liberam Regiamque Civitatem Nostram Posoniensem indicendam et promulgandam, eidemque, favente, supremo Numine, in propria Nostra persona praesse decrevimus. Quocirca, Vobis harum serie firmiter praecipientes, benigne committimus et mandamus: quatenus ad praescriptum diem et locum certos duos, uti moris est, e medio Vestri delectos et deputatos Nuntios, viros quippe idoneos, ac pacis, et publici boni amantes, citra omnem excusationem, mittere ac expedire debeatis, qui praedictae generali Regni Diaetae, una cum reliquis Dominis Praelatis, Baronibus, et Nobilibus, praefatisque Regni Nostri Hungariae, Partiumve eidem adnexarum Statibus et Ordinibus interesse noverint. Curandum autem Vobis erit diligenter, ut praerepetiti Nuntii Vestri ad praescriptum terminum ibidem certo et infallibiliter compareant, secus sub poena in generali Regni Decreto expressa, non facturi. Vobis in reliquo Gratia Nostra Regia benigne propensi manemus.

maradt: azomban 1831 dik eszt. Sept. 18 kán költ Királyi Rescriptumunkban nyilván kijelentettük, hogy Országgyűlést tartani, mihelyest lehet, telyes szándékunk légyen.

Annyival örömeoseb telyesítjük tehát most Királyi ígéretünket, mennél inkább óhajtjuk, hogy e' közelgető Országgyűlésén hozandó Törvények által a' közönséges bölögság mind inkább nevedvén, állandóvá, és virágzóvá tétessék.

Ennélfogva Magyar, és a' hozzá kaptolt Országok hűséges Statusainak, és Rendjeinek e. f. e. December hónap 16 ra harmadik Advent Vasárnapra, Posony Sz. Kir. Városunkba, ezenel Ország Gyűlést rendelünk, és hirdetünk, a' mellyen Isten segedelmével, Mi Magunk is megjelenni szándékozunk. A' honnan e' jelen Levelünk rendiben néktek kegyelmesen meghagyjuk, és parantsoljuk, hogy magatok közzül a' kiszabott helyre, és időre, mint rendszerint, két alkalmatos, béke, és köz jó szerető Követet, okvetetlenül küldjete, — kik a' kihirdetett Országgyűlésén, a' többi Praelatus Urakkal, Bárókkal; és Nemesekkel, úgyszinte Magyar Országunknak, 's hozzá kaptolt Réseinek Statusaival, és Rendjeivel megjelenni köteleztetnek. Arra azomban gondotok légyen: hogy Követeitek a' kiszabott helyre, és időre, a' Törvény Könyvben foglalt büntetés terhe alatt, bizonyosan, és tsalhatatlanul megjelenjenek. — Egyébberánt Tsászári Királyi kegyelemmel maradunk.

Datum in Imperiali Urbe Nostra
Vienna Austriae, die vigesima quarta
mensis Octobris, anno Domini millesi-
mo octingentesimo trigesimo secundo.
FRANCISCUS m. p.

Comes Adamus Reviczky m. p.
Georgius Bartal m. p.

B e l g i u m.

A' Moniteur Belge egy hosz-
szú Articulusban a' jelen Törvényszék
Organisatioját kívánja óltalmazni a'
Journálok megtámadásai ellen, illye-
ténképpen: „Akárki mit mondjon az
új, Törvényszék organisatiója felől,
meg kell esmerni, hogy a' Kormány
okossággal, és ditséretes előlátással járt
el a' dologban, midőn Cabinetjében
minden lárma nélkül látott a' munká-
hoz. Minő Systemát állítson fel a' Kor-
mány a' Tagoknak választására nézve?
e' volt a' fő kérdés; 's valóban ez a'
kérdés olly jól megfejtetett, a' mint
csak lehetett uralkodó revolutionalis
principiumaink mellett. Sinórmértékül
a' választásban az szolgált, hogy csak
ollyan férfiakat ültessenek bírói szék-
be, kik politikai háborúban bémizo-
nyították, hogy törvényeinkhez ragasz-
kodnak. 'S ki merné azt állítani, hogy
a' Kormány nem jól, nem okosan tse-
lekedett, midőn ollyan férfiakat ru-
házott fel állandó hatalommal, kik a'
zürzavaros időkben minden erejüket
és tehetségeket, a' törvények támoga-
tására fordították. Majd, minekutánra
a' felhevült részrehajlást letsillapodott,
's ennek helyét józanabb gondolkozás,
és hideg vérrel teendő megfontolás
váltja fel, — úgy hisszük, hogy ha
bár a' Törvényszék, mint minden más
emberi munka, nem tökéletes legyen
is minden részben, még is kedvező-
ben fog megítéltetni, 's a' heves meg-
támadások, mellyeknek az, (Törvény-

Költ Bétsben Birodalmunk fő
Városában Oct. 24-dikén 1832-dik esz-
tendőben.

FERENTZ m. p.

Gróf Revitzky Ádám m. p.
Bartal György m. p.

szék) most ki vagyon léve, méltó tisz-
teletnek fognak helyet engedni.

A' Brüsseli útszákon történt tso-
portozások még Oct. 10-kén estve is egy-
re tartottak. Egyébberránt a' közbátor-
ság nem forgott veszedelemben, úgy
hogy Katonáknak sem kelle magokat
közben vetni. Éjféltájban az egész vá-
ros tsendes volt.

Oct. 11-kén újra elkezdtek az éj-
jeli kóborlást, melly miatt egy Ujság
által felszóllítottak, hagynának fel a'
zenebonáskodással, mert különben az
idegeneket kényszerítik a' fő várost el-
hagyni. — Már eddig is, egy fő ren-
dű angoly familia, és Bagration
Hertzezné elútaztak, 's ezeket többen
is fogják követni, ha úgy megy a' do-
log: de a' kereskedésnek, és a' város
jólétének is, árt aza' rendtelenség.

Mivel Oct. 11-kén Lüttichben
is történtek a' Brüsselihez hasonló
mozgások, szélerányosnak tartották a'
tisztviselők, a' nyughatatlanokat fegy-
veres erővel széllyel verni, melly al-
kalommal egy személy fogságba hur-
tollatott.

A' Brüsselben közélető Ka-
marai választásokra kijegyeztettek Can-
didatusok az Oppositiótól: Facqz,
Merus, és Jotrand Urak: az utób-
bi a' Courriernek szerkeztetője. A' Mi-
nisterium ezeknek ellenekbe teszi:
Rittveger Urat, a' Finantz Minisz-
ternek ipáját, továbbá van Volden,
és Versenden Urakat.

Ejszak Amerikai Egyesült Statusok.

New Yorkban már alig hallani hírét a' Cholerának: de ha néhol még előadja is magát betegség, olly bizonyosan, és ollyan könnyű szerrel gyógyíttatik meg, hogy már e' miatt senki sem retteg. Igaz hogy szoros Diaetát kell tartani, de egyéb orvosság nem is kívántatik meg az egyszerű életmódnál. A' gyümölcs, és égető italok veszedelmeseknek tartatnak. A' város ismét munkás, és eleven, mint az előtt volt.

Jakson Praesidens, és Generális most jószágán mulat a' Tennesseei Statusban. Vail Aron Ur, eddig a' Londoni Udvarnál, az egyesült Status Követségnek titoknokja, ugyantak ott Agenssé neveztelett.

A' Németalföldi Királynak végzése, Nagy Britannia, és az Egyesült Statusok közt, fennforgó határbeli perlekedésekre nézve, a' Senatus által félrevettett, 's az a' javallat, melly szerint a' dolog újabb alkudozásokra kerüljön, elfogadtatott.

B r a z i l i a.

Bento Barroso Pereira Ur a' Regensségtől egy Decretumot kapott, melly ötet hadi, és tengeri Miniszternek nevezi ki, egy úttal megírja a' belső Miniszternek, mi akadályoztatta legyen ötet eddig a' most reáruházott hivatalnak felvállalásában, — tudniillik egészségének gyengélkedése: ez az ok ugyan még most sints elhárítva, — de nem akarja lelkét avval a' gyanúval terhelni, mintha hazájának javára erejét feláldozni nem akarta volna: a' hivatalt tehát szivesen átvesszi, de nem áll jól érte, meddig viselheti azt, mivel nem tudja, bete-

geskedése nem teszi e' egészen képtelenné jó akaratja mellett, kötelességének teljesítésére.

Hollandia Calvacanti Ur Finantz, és ideigvaló belső Miniszter, a' Provincialis Gubernátorokhoz a' következő Circularét bocsátotta: Édes Ur! Ezen fő Városban rendkívül való esetek történtek, mellyek talán a' kerületekben veszedelmeztetik a' békességet. Kötelességemnek tartom annakokáért Excellentziádat bizonyossá tenni a' felől, hogy Ő Ts. Felségének Kormányja elég hatalmas arra, hogy a' törvényeket, 's a' Regensséget II-dik Dom Pedrónak nevében fenn tartsa. — Most az Országnak fő Várossa tsendességben van. Költ a' Rio de Janeiroi palotában Aug. 4 kén 1832. (Aláírás) Calvacanti.

F r a n t z i a O r s z á g.

A' Párisi Törvényszéken most egy Adine János nevű embernek dolga fordult meg, a' ki Jun. 6-kán hirtelen a' sétáló Király előtt termett, 's egy kezében lévő bottal fenyegetődött. Ezen vakmerő tettéért törvény elibe idéztetvén, Oct. 15-kán magát ekképpen mentette: „Éppen kevéssel az előtt, midőn a' bűnt elkövettem, a' katonáktól megsebesített Anyámat láttam meghalni, — a' kétségbeneséstől martzongoltatván, — a' Királyt megláttam, a' fájdalom erőt vett, 's eszemen kívül kiáltottam: Le a' Király! De ma már utálok elkövetett bűnömet.“ A' Bírakat ezen kinyilatkoztatás megindította, 's a' vádoltat szabadon bocsáták.

Frantzia Ujságok az Algier mellett történt ütközetről még e' következőt közlik. Sept. 29-kén mintegy 7 vagy 8000 ember öszve tsopor-

tozott Bli dában, és Buffarik felé indult, 's ott tábort ütött. A' fő Generalis, előre általjárta az eszeken, melly szerint az előöröket akarják megtámadni, azért is megelőzte őket, és Faudas Generalisnak, egyszersmind a' lovasság Commandánsának vezérlése alatt egy sereget küldött elibek. A' frantzia előörök hajnal hasadtával tsak ugyan megtámadtattak az ellenségtől, 's vissza vonulásra kényszerítették. Faudas Generalis azután elrendelte katonáit, 's egy közönséges megtámadást parantsolt, mellyet a' Generalis részéről fényes győzedelem követelt. Az ellenség közzül 204 en maradtak a' tsatapiatzon, 's ugyan annyin megsebesítették, kik szinte más napra viradóra meghaltak halálos sebjeikben. Két selyem zászlótól megfosztatott az ellenség, 's ezen zászlók Oct. 11-kén a' hadi Miniszterek Buchet Generalisnak fognak által adatni. Ez a' Generalis egy más ütközetet kormányozott Mitijah nevű síkságon, hol 13 frantzia, és 5 Algiri Jager öletett meg, azonkívül 15-en sebesítették meg a' frantziák közzül, kik között Schauenburg Oberster is lováról lerogyott. A' patantyúság azt lehet mondani, tsudát tevé a' háborúban. A' gyalogság is bátorsággal, és ügyességgel hadakozott.

A' közönséges tanításra ügyelő Miniszter, az Academia minden Rectoraihoz egy Körülírást botsátott. Ebben a' Miniszter az eránt kíván környülállásosan tudósíttatni, hogy minő javításokat lehetne tenni mind a' városi, mind a' falusi oskolákban? Minekelötte valamit törvényesen megállapítanának, egy jól kidölgozott munkát akarnak közre botsátani, hogy, a' mint a' Körülírás tartja, egy kerület, sőt tsak egy helységetske se legyen kezdő iskola nélkül: a' hol pedig 7 vagy 8000 lé-

lek együtt vagyon, ott közép oskola állíttassék, mellyben a' tudományok addig terjedjenek, a' hol a' Collegiumokban kezdődni szoktak.

Egy Sept. 16-kán Algierban költ Levélnek következő tartalma vagyon: „Minden előforduló akadályok mellett is Algier népesedni kezd, és már is két német falu szépen virágzik Afrika mezején. — Az egyik falut Coubának hívják, Algier től 2 órányira fekszik az Aratsch hegy tövében, — a' másikat pedig Ibrahimnak: ez délre fekszik, 's Algierhoz 3 órányi járás. Coubában immár 40, Ibrahimban pedig 70 familia telepedett meg. Még most tsak sátorok alatt laknak, de nem sokára hozzá fognak a' házak építéséhez. Az építés a' Kormány költségén megy véghez, 's minden familiának tulajdon háza lesz. Minden ember, ki magát földművelőnek (Colonista) íratja bé, attól fogva, hogy sátor alá költözött, eleséget kap a' Kormánytól, tudniillik minden személy akár ifjú, akár vén, napjában másfél font kenyeret, egy mérő bort, egy portió babot, vagy riskását, és sót, — még pedig mind addig, míg földművelésből magokat el nem tarthatják. Továbbá mindenik Colonista 4 hóld szántó földet a' mezőn, és félhóldat kap művelésül háza tájéka körül, mellyet kertre fordíthat. De a' ki lekötelezi magát, hogy a' reá eső eleségnek tsak felét veszi ki, az 30 hóldra, a' ki pedig egész részét benn hagyja, az 50 hóldra tarthat számot. Mind a' két helységben van Elöljáró, prédikátor, és oskolatanító. A' lakosok alkalmasint jó állapotban vólnának, ha tsak több pénzek vólna, a' min marhát vásárolhatnának; de többnyire szegény parasztok lévén, a' mi kevés értékjek volt, az úton felemészítették, a' Kormányt pedig nehezen le-

het reá venni, hogy az ajánlott elesé-
gen felül, még előpénzt is adjon. A'
szomszéd Beduinoktól is tartanak,
's ez a' dolog fő bökkenője; mert ezek
közzül némelyek olyan vakmerők,
hogy a' Városig is el mennek, 's útjok-
ban nem csak a' szép vetéseket legá-
zolják, hanem az embert is, a' kit
elő kapnak, meggyilkolják.

Atlasnak lakosai vonakodtak a'
reájok vetett adót megfizetni, azért is
ellenek egy Expeditió határozottatott:
alig hogy ezt megtudták az Algier-
ban tartózkodó Atlas lakosoknak föl-
dijei, azonnal elő termettek a' pénz-
zel, 's egyszersmind megígérték, hogy
ezután pontosabban fognak fizetni.

Sept. 14-kén az Algieri főhadi
Kormányos tudósítást vett a' Medi-
tschai Elöljárótól, hogy a' Bedui-
nok mintegy 4000-en Algiera ké-
szülnek, jól tudván, hogy most a' fran-
tzia sereg nagy része ispotályban fek-
szik. Erre a' hirre a' Generalis mind-
járt parantsolatot küldött a' Regemen-
tekhez, hogy útra készüljenek, de csak
könnyedén, ne hogy a' rekkenő meleg-
ség által megbetegedjenek. September
elején már 6400 katona őrizte az ágyat,
holott az egész Algiri sereg csak 10,000
főből áll. Az Afrikában járnai szokott
Sirocco nagy pusztítást tett köztök.

S p a n y o l O r s z á g.

Említettük vólt, hogy a' Spanyol-
Királyné, kit a' Király betegsége ideje
alatt meghatalmazott az Uralkodásra,
két Decretumot adott ki. — Egyike azok-
nak így szól: Minekutánna elhatároz-
tam magamban, hogy azon nagy mun-
kát, mellyet szeretett férjem tegnap
költ Decretumában reám bízni méltóz-
tatott, elkezdjem, mivel továbbá leg-
idősebb Leányomnak Donna Maria

Isabella Louisenak szerentsésen
elért születése napját, valamely ke-
gyes tett által kívánom meginnepelni,
— tehát minden Madridban, és az
egész Királyságban lévő foglyoknak, kik
ebbeli kegyelemre méltóknak találtat-
nak, megengedek, és őket a' fogságtól
ezennel felszabadítom. Mivel az én aka-
ratom a' Királyéval megegyez, tehát
parantsolom, hogy ezen kegyelem hasz-
nálásakor, az 1850 Oct. 20-kán költ
Decretumban foglalt esetekre is légyen
tekintet. Költ Sz. Ildefensóban Oct. 7-
dikén 1852. (A' Királyné aláírásával)
Cafranga Jó'sef.

A' Királynénak ugyan azon napon
költ Decretuma az Universzítások ki-
nyítására nézve így szól: Egy nagy,
és nemesen gondolkozó Nemzet, mint
az, mellyet az Isteni gondviselés a' Ki-
rálynak, az én drága, és szeretett fér-
jemnek óltalmára bízott, megérdemli,
hogy kívánsága, melly által fénye, és
ditsősége nevedik, bételyesítették.
Ezen szándéknak kivitele, melly miól-
ta a' thrónusra hágott, szüntelen eszé-
ben forgott, olyan akadályokra talált,
mellyeket lehetetlen leírni, a' nélkül,
hogy fájdalmas emlékezetet ne gerjesz-
tenének. Azon akadályoknak legnagyobb-
bika a' tudatlanság, melly miatt a' ra-
gado nyavalya, hirtelen terjed, 's alig
menekedett meg csak egy ember is mér-
gétől. Ebből a' forrásból legtöbb hibák
folytak, mellyek az Országokat elpusz-
títják, 's legokosabb, igazságosabb, böl-
tsebb, 's jóltévőbb intézeteket is sem-
mivé tészik. Innen származnak az egye-
netlenségek, és útálatos felekezetek,
a' képmutatás, melly a' virtus lepléjé-
vel a' legrútabb vétkeket is eltakarja,
's a' közönséges jóllétnek nevét olyan
zabolátlan indulatokra ragasztja, mel-
lyok idővel nagy kárt, és veszedelmet
szülnek. A' midőn ezen rossznak meg-

gátolására, és más részről e' nagyszívű Nemzetnek Királya eránt több ízben békibizonyított szeretetének megújítására, utat akarunk nyitni, a' többi közhasznú intézetek között, a' Királytól reám ruházott hatalomnál fogva, azt is megállapítottam, melly szerint az Universzítások ismét arra a' lábra és fényre állíttassanak, melly által Spanyol Ország a' régi időkben olly híressé leve, — 's ezennel parantsolom, hogy a' magános tanításokkal ezentúl felhagyjanak, e. f. h. 28. kán az Universzítások kinyíttassanak, és hogy a' Matricula lajstromok, Nov. 25. kén bezárattassanak. A' kiszabott idő semmi esetre sem halasztathatik továbbra. Költ Sz. Ildensóban 1852 Oct. 7. kén. (A' Királyné aláírásával) Cafranga Jó's e f.

Svétzia, és Norvégia.

Sz. Simon Marquis, Frantzia Követ a' Stockholmi Udvarnál, f. h. 12. kén Frantzia Országban utazott, hogy a' Kamarai Üléseknél jelen legyen.

E' f. h. 11. kén költ kihirdetésnél fogva tsakugyan megvalósodott a' hír, hogy Norvegiában kiütött a' Cholera. Eddig az ideig Drammen Varosa, és Svellviken kikötőhely, megvagygon lepve a' betegségtől, — Christiania, Langesund, és Skjentöbbi kikötőhelyei pedig gyanúsok. A' béjött tudósítások szerint, a' Cholera dühösen kezdődött, de nem tudatik, mitsoda úton jött bé az Országba.

Egyházi Statusok.

Anconából jött tudósítások szerint, az ottan Oct. 14. kén és 15. kén dühösködött szélvész, mintegy 15, vagy 20,000 Scudi kárt okozott. Legnagyobb

kárt szenvedtek a' Victoire, és Caravane nevű hajók. A' hajós legények között 3 vészelt oda. A' Kisebb hajók, 's egynehány tsajkák szélyel zúzottak. Az a' tájék Ancona körül, mellyen az Orkán pusztított, igen veszedelmes hely a' hajósokra nézve, mert észrevétezt, hogy ottmár mászor is történt kár. A' hajós sereg tisztjeinek egy gyűlésekben, a' szélvész megszünése után az a' kérdés támadt, vallyon a' hajók kiindúlhatnak e', vagy még a' Kikötőhelyben maradjanak, — az első javallatra állottak.

Ujjabb Tudósítások.

Belgium. A' mint mondják, a' Király Lövenbe készül, embereinek egy része már kiis indúlt.

Buzen Ur Antverpiának Commandánsa Oct. 16. kán Brüsselbe érkezett, 's itt a' hadi Miniszterrel Conferentziát tartott, azután pedig hivatalához vissza tért.

Tielemans Ur, egy kerülő írásban jelenti a' Lüttichi tisztviselőnek, hogy ötöt a' Király, Lüttichi Gubernatori hivatalától megfosztotta legyen. A' vége ezen kerülőírásnak így szól: Ha valami jót tettem hivatalom viselése alatt, azt az Urak munkásságoknak köszönhetem, 's most úgy térek hazámba, mint egy tsendes polgár mindég készen lévén hazámnak a' Civilisatio útján szolgálatot tenni.

Antverpia Oct. 13. kán. Tegnap este egy idevaló lakos, midőn útjából haza felé tére, a' Citadellánál egy Hollandustól megtámadtatott: — hogy megmenekedjen, ladikjából kiszállott, 's szárazon, más útra tsapván, elsietett. Ugyan azon időben egy kis hajó 4 hajós legénnyel a' Hollandusoktól elfo-

gattatott, de a' mint mondják, ismét szabadon bocsátatott.

M a g y a r O r s z á g.

Pest. Oct. 24-dikén. Ts. Pest Vármegyének tisztválasztó Széke Nádorispány Jó'sef Ö. Ts. K. Föhertzege, ezen Ns Megye Föispánya előlülése alatt tegnap tartatott. A' választott tisztviselők itt következnek:

Első Alispány: **Dubraviczky Simon**, második, **Földváry Gábor**, Főjegyző, **Sárközy Imre**, tiszteletbeli Főjegyző, **Szentkirályi Moritz**. Első Aljegyző, **Nagy István**, 2. dik **Nyáry Pál**, 3. dik, **Eckstein Rudolf**; tiszteletbeliek **Báró Pongrácz Gusztáv**; **Kandó Jó'sef** és **Tallián László**. Főügyvéd, **Rákóczy András**, 1. sö Alügyvéd, **Gál Jó'sef**, 2. dik, **Lisznyay Gedeon**; tiszteletbeli, **Egressy Sámuel**. Levéltárnok, **Kecse Péter**, Számvevő **Lázár Imre**, exped. **Gál János**, középponti Föbíró **Zlinszky János**, Kecskeméti járásbeli föbíró **Batta Samuel**, al-Sz. B. **Sárközy Lörintz** és **Szilasy György**. Esküdtek: **Szalay György**, **Gyáry Miklós**, Aladószedő **Ferenczy Gergely**, Biztos **Fórián György**, **Szalay László**, **Pajor Antal**, **Sánta Antal**, **Rédl Ferentz**, Váczi járásban Föbíró **Friebeisz István**, al-Sz. B. **Somogyi Károly**, **Földváry Miklós**. Esküdtek: **Friebeisz Ferentz**, **Halász Pál**, **Parniczky Eduard**, Aladószedő **Egry Márton**, Biztos **Jantsics Jó'sef**, Solti járásban Föbíró, **Bernáth György**, al-Sz. B. **Madarassy László**, **Mészáros Károly**. Esküdtek **Segerváry István**, **Csemiczky Lajos**, **Zsigray Lajos**. Aladószedő **Szalay Pál**. Biztos **Bereczky Gábor**, **Jeszenszky János**, Pesti járásban Föbíró **Tahy Károly**, al, **Konkoli Thege Jó'sef**, **Blaskovich Gyula**. Esküdtek **Czagányi János**, **Jeszenszky Antal**, **Sár-**

közy Károly, **Aladószedő**, **Bielek János**, **Biztos Mráz Jó'sef**, **Klementis János**, **Grófi Jó'sef**, **Pilisi járásban Föbíró**, **Simoncsics János**; al-b. **Jankovich Sándor**, **Miskei Imre**. Esküdtek **Setét Károly**, **Simoncsics Jó'sef**, **Kovács Lajos**, **Aladószedő Belgrádi János**, **Biztos Vinkler Antal**, **Balogh László**.

Ts. Győr Vármegyének Oct. 15-kén Nagy Mszú Gróf **Zichy Ferraris Föispány Ö. Excja** előlülése alatt tartatott székújító gyűlésében Tisztviselők-ké választattak:

Első Alispánynak, **Bezeredy Ignátz**, Kir. Tanácsos; 2. diknek **Szabó Péter**. Főjegyző, **Kisfaludy Mihály**; első Aljegyző **Balogh Kornél**, második **Zmeskál N.**, tiszteletbeli, **Milkovich Jó'sef**, Főügyvéd **Goda Jó'sef**, tiszteletbeli Főügyvéd, **Iványosj Gergely**, Alügyvéd, **Hollósy János**, tiszt. Alügyvéd, **Potyondy Gusztáv**, Föadószedő **Jankó János**, al, **Balogh Kálmán**; Számvevő **Nagy István**; Levéltárnok, **Káloczy Mihály**, Tóközi járásbeli Föbíró, **Argay Mihály**, al, **Kovács Márton**; Esküdtek, **Vajda Ignátz** és **Özy Ádám**, pusztai járásbeli Föbíró, **Sáry Károly**, al **Németh Mátyás**, Esküdtek: **Horváth János** és **Iványos Károly**, **Sokorallai járásbeli Föbíró Takács Sándor**, al **Szabó Pál**, Esküdtek: **Germanécz János** és **Matkovich**, tiszteletbeli Esküdtek: **Kisfaludy Elek** és **Sándor Sámuel**, **Selyem-inspector**, **Kelemen János**, Biztos **Farkas István**, másod Biztos, **Moró Ignátz**, úti Biztos **Torkos János**, Föorvos **Balogh Jó'sef**, tiszteletbeliek: **Dorner** és if. **Karpf Antal**, Seborvosok: **Fauszt Ferentz**, **Szalay Mihály**, **Gráffy Márton** és **Lévay**, Földmérő, **Király Lajos**.

B e s z t e r t z e

Beszertze Bányáról. Ns. Zólyom Vármegye Fő-Ispányjának Meltóságos Garamszegi Géczy István Úrnak béiktatása Mlgos Belanszky Jósef Beszertze Bányai Püspök Úr által Sept. 25-kén és 26-kán olly díszes fénnel ment végbe, a' millyenneke' Sz. K. és Bánya város talán tsak az itten hajdan tartatott Ország Gyűlések alkalmávaí lehetett Tanúja. Tudniillik, Sept. 25-kén e' Megyének számos Küldöttsége Első Al-Ispány és Királyi Tanátsos idősbb Radvánszky Antal Ur vezérlése alatt egy órakor Radvánból elindulván a' Fő-Ispány Urat szülő 's lakhelyén idvezlette Veisz János Kanonok Ur által, a' honnan a' Fő-Ispány Ur a' nevezett Küldöttség kíséretében elindulván, a' Fekete Sár nevű vendégfogadónál az Adózó Nép tiszta fejer ruhában tsinossan felöltözött lovas tsapatja által Szolga Bíró Beregh Pál Ur által fogadtatott, Honni nyelven köszöntetett, 's az adózó nép a' Fő-Ispány Ur Kegyességébe ajánltatott. Ezen tsapat a' Fő-Ispány Ur kotsija előtt lovagolván, Körmötskén, fél órányira Beszertze Bányától a' Fő-Ispány Urnak a' Beszertze Bányai Polgár lovas sereg Kapitánya Kellner Mihály Ur vezérlése alatt tette hódolását, ez is az adózó nép tsapatjához kaptolván magát, előre lovagolt Radványig, a' hol a' Fő-Ispány Urat az alkalmas számú díszes öltözetű Nemes Banderium Fő Szolga Bíró Rakövszky Farkas Ur vezérlése alatt fogadta, 's Al-jegyző Radvánszky Antal Ur által, Honni nyelven idvezlette. Ez is a' mondott tsapatokhoz tsatolván magát, az ekképen előre lovagló egész sereget a' Fő-Ispány Ur Első Al-Ispány Radvánszky Antal Urral, pompás hintóban ülve, 's mintegy 30 kotsi által kísértetve, egész

a' város kapujáig követte, melly előtt, a' város polgár gyalog sereg által köszöntetvén, muzsika hangzás 's ágyú durrogás közt kísértetett a' Helybéli 's Vidéki számos örvendező nézőkkel 's résztvevőkkel eltelt városon keresztül a' vármegye házáig, holott új Követség által fogadtatván, 's a' Palotába fel kísértetvén, Kanonok Folger Ur által a' Megye Karai 's Rendeinevében köszöntetett.

Ezután a' Fő-Ispány Ur először a' Nemes Káptalan azután Nemes Nógrád, Honth, Bars, Thúrótz, Liptó és Gömör Vármegyék díszes Követségei által majd nem egyátaljában Honni nyelven idvezeltetett, mindnyájok legfényesebbike, 's a' melly az egész közönség figyelmét leginkább magára fordította, volt azomban Nemes Nógrád Vármegyének, mintegy 60 világi, 's minden felekezetű Papi rendű Küldöttből álló Követsége lelkes Első Al-Ispányja Ebeczky Tihanyi Ferentz Ur vezérlése alatt, a' ki a' Fő-Ispány Urat igaz tűzű ékes beszéddel köszöntötte. A' távolabb fekvő Agostai Vallású Esperestség is kötelességének tartván vólt felejtethetlen érdemű Esperestségi Inspectorára iránt, szíves hódolását nyilván kinyilatkoztatni, egy világi 's papi rendű Követsége által Esperestségi Inspectorának Bernáthfalvi Földváry Miklós Urnak vezérlése, 's Al-Esperestjének Esztergályi Mihály Urnak szószóllása alatt Honni nyelven idvezlette a' Mlgos Fő-Ispány Urat.

A' Fő-Ispány Ur szokott 's utánnozhatatlan humanitása szerént, mind ezen követségeket nem tsak kedvesen fogadta, hanem hasonló nyelven minyájának legkellemetesebb egyszerű tsinossággal felelt is, a' mire a' Követségek a' Mlgos Fő-Ispánynénak, a' né-

hai halhatatlan emlékezetű Ocsai Balogh Péter egyetlen egy Leányának is mutattattak bé. A' Fő Ispány Ur, fiának Péternek a' Tettes Dunán inneni Kerületi Tábla Bírójának társaságában vólt.

Az alatt egy másik Követség a' Királyi Biztoshoz Mlgos Püspök Belánszky Jó'sef Urhoz, a' kinél már az előtt a' többi Megyek Követségei tisztelkedtek, 's szíves magyar beszédekkel fogadtattak, ment, mellynek szószóllója Kanonok Fogt Ur vala.

E' nap Innepe Magyar Színjátékkal 's közönséges tántz mulatsággal rekesztetett bé.

Másnap Sept. 26 kán minékutánna a' szokott tisztelkedések elvégeztettek, reggeli 9 órákor a' Vármegye terében számtalan Uri vendégek 's résztvevők jelenlétében, úgy, hogy nem tsak az, hanem a' folyó léptsők és még az útszák is dugva teli vóltak, a' Mlgos beiktató Püspök Ur ékes deák beszédel vitte végbe az iktatási szertartást, mellyre a' Mlgos Fő-Ispány Ur bájos kellemű szerény deák beszéddel felelt, 's magát kötelességei hív telyesítésére hittel is kötelezte. Erre a' Megye Főjegyzője Radvánszky Lajos Ur igen ékes és tsinos deáksággal kinyilatkoztatta azon biztos reményét, hogy valamint most a' két, noha külön rendű Méltóság az Elölülői székeken egyesülve szemléltetik, úgy ezentúl is e' Megye Karai és Rendei a' felekezet 's vélekedés minden külömségeinek a' közjóban 's a' Haza és Király hív szolgálatjában egyesüljenek, 's elbeszélvén a' Géczy Nemzetség ditséretes tetteit 's a' Fő-Ispány Ur érdemekkel telyes Hazafiúi szolgálatait, Tisztai Társait a' Megye Karait és Rendeit, adózó népét is a' Fő-Ispány Ur tapasztalt ke-

gyelmébe és pártfogásába ajánlotta. Ezy követte Első Al-Ispány Radvánszky Antal Ur rövid de nyomos deák beszédel, 's a' Megye petsétjét és a' Levéltár Kultsait a' Fő-Ispány Urnak adta által. Erre felvétettek a' Megye némmelly köz dolgai 's Honni nyelven vittattattak, végre mind a' Megyebeliek mind a' vendégek közzül számos Tábla Bírák nevezettek, 's hittel köteleztettek; — a' mire az egész fényes sokaság a' város Templomában tette le a' Mindenhatónak szíves áldozatját.

Délutánni 3 órákor a' Vármegye épületjében ültek le az 500-nál számosabb Uri vendégek a' mindennel, a' mi tsak kívántathatik, igen gazdagon felkészült Fő-Ispányi ebédhez, melly lelkes örvendezések közt estveli 6 óráig tartott, 's a' melly alatt a' Fő-Ispány Ur legelőször a' Felséges Királyért, Királynéért, ifjabb Királyért, Nádor Ispányért 's azután az egész Ausztriai Házért ürítette ki poharát, Honni nyelven 's szíves magyar éljen kiáltások 's ágyú durrogások közt.

Estve szép muzsika szóval mulattattak a' város útszáin sétálók, 's kilentz órákor a' Leányok Tanítója Broszmann Dániel Ur leány tanítványaival Transparentekkel, Gruppokkal, énekléssel és muzsikával tisztelkedett a' Fő-Ispány Urnak, mellynek rövid leírását közölhetjük.

Az egész Innepet feszeség nélkül való örvendetes 's mindennemű frissítőkkel és a' Fő-Ispány Ur, Főispánné Aszszony, Fija és Leánya nyájasságával gazdagon füzerezett tántz mulatság rekesztette bé, melly egész reggeli 5 óráig tartott.

Az elmondott beszédek igen is megérdemlik, hogy nyomtatás által a' fe-

ledékenységből ki ragadtassanak, noha azokat az egész Uri közönség Honni nyelven sokkal szívesebben hallotta volna.

H i r d e t é s.

A' Rimai Vasművelő Társaság (Coalitio) Magyarországban, Gömör és Kis Honth törvényesen egyesült Vármegyéknek Kis Honthi Kerületében 21 Helysegekben lévő nemesi Birtokait 's ezekben helyheztetett Vasműhelyeit átaltában és együtt Árverés szerént Haszonbérben kiadni szándékozván, e végből jövő 1833-dik Esztendő Május 21-dik napjára mind két Magyar Hazánkból, 's a' Külföldről azokat, kiknek az érdeklött Haszonbérletéhez kedvek lejend, ezennel meghívja.

A' Haszonbérbe kiadandó tárgyak 's azokkal egyben kötött használatok e' következők:

1-ször A' Vasműhelyekhez tartoznak három olvasztó kementzék, melyeknek egyike nem régiben tüzet kiálló kemény és jó szerekből ritka ízléssel építödvén, folytába két Esztendeig és három hétig dolgozhat 's egy má'sa Vasköböl 40 fontnál bővebben, hetenkint hét—nyóltz száz mázsa jó nyers vasat termeszt. A' két kisebb olvasztók is, a' készíthető Vas mennyiséghez képest, alkalmasan használhatók. Ide tartoznak továbbá 15 Friss és 10 nyújtó Hámorok, két kisebb Kovátsműhelyekkel; mellyek jelenképpen közönséges egyező ítélet szerint, legjobb minéműségű 1-ső rendű 24,000 mázsa külömbféle nemű kovátsolt Vasat adnak. — Mind az Olvasztó kementzéknel, mind a' Hámoroknál Tiszti alkalmas többnyire kemény szerek-

ből épült Házak 's a' Birtok igazgató Hivatal számára különös tágas és bátorságos lakás találtatnak.

2-szor A' Társaság tulajdon bányáiból annyi külömböző, 's a' jó Vas készítéséhez szükséges, vegyítésre alkalmas Vas követ, szinte tulajdon Erdeiből annyi öllfát adhat a' Haszonbérletnek esztendőnként, melly az el bérlő szorgalmához képest 24 ezer mázsát is haladó Vas természetéhez szükséges.

3-szor A' Műszerek, vagy Machinák hajtására elegendő, 's legjobb esésű víz, épületek tételére, Olvasztók igazgatására legalkalmasabb mésztermés és alap kövek (Gestellsteine) a' Társaság tulajdon Birtokai kebelében bővséggel találtatnak.

4-er A' Környék népessége, a' Föld népének, — mellynek különösen a' Bányák és Hámorok teszik élelme fő ágát, — szorgalma, munkásokban soha felakadást nem enged.

5-ör A' Műhelyek mozgását az, hogy minden Vas készítéshez tartozó szereket maga környékében, egy két, 's legfeljebb négy órányi távolságra jó úton hordathatja, a' készítményeivel való kereskedést, 's Vasa kelendőségét pedig a' Társaság Jóságainak nagy részén, Műhelyei mellett pedig átaltában keresztül húzódó tsinált Országútak felettébb megkönnyítik. Illy Országút köti öszve a' Társaság műhelyeit, az Országnak tsak 18 mértföldre eső, fő kereskedő Városával Pesttel; — holott ma is fen álló lerakó Bóltjában sok ezer mázsa vasat haszonnal elád; — helyben a' Megyebéli 's távolabb lakó kereskedők szinte több ezer mázsát megvásárolván, azt az Ország minden részeibe elhordják.

6-szor Kétséget nem szenvedhet a' fent írtak szerént, hogy a' műszerek hajtására elegendő 's legjobb esésű vizek, Erdőkkel bővelkedő tájékok, 's el fogyhatatlan Vaskő Bányák a' Társaság műhelyei mellett arányos körbe húzódván öszve, 's a' Természetnek teremő munkássága, a' Vasmívelést és kereskedést könnyítő környülményektől segítettvén, a' Vas készítésnek mind a' mennyiségben való terjedésére, mind tökéletesítésére az ahoz értő művésznek tsaknem határtalan mezőt nyit, 's a' míveltség ezen hasznos pályájára szép reményekkel ádjelt.

7-szer. A' leírtt Vasműhelyeken kívül azokkal egyszersmind 's átaljában bérben kiadandók lesznek mind a' 21 Helységekben találtató Jóságok, azokhoz tartozó mintegy 110 házhelyen lakó Jobbágyokkal, és mintegy 100 Zselélérekkel, kiknek marhás robotjaik 5720, — gyalog robotjaik pedig 13240 napokat tésznek, — minden azon Birtok után, nézendő Majorság Földekkel, Rétekkel, Legelőkkel, Uri 's földi haszonvételekkel (Regalia et Territorialia Beneficia) úgymint Vendégfogadókkal, Mészárszékekkel, kissebb Kortszmákkal, Malmokkal, Kallókkal, kő Vágással, agyagásással, mész égetéssel, és a' most Haszonbérben lévő Üveg hutával.

Ezen Haszonbérnek a' környülmények szerént módosítható feltételeit bővebben meglehet tudni Pesten, Tekintetes Thaisz András Királyi Táblai Ügyvéd Úrnál, kinek útasítása után haszonbérbe adandó tárgyak fekvését is,

a' látni kívánónak a' helybeli mostani kormányi Hivatal meg fogja mutogatni.

Az ár veréshez járúlni kívánók négy ezer pengő forint Bánat bérrel felkészülve jelenjenek meg.

Költ Rima Brézón a' Társaságnak Septemb. 24-dik 's következő napjain 1832-dik Esztendőben tartatott Köz Gyűléséből; feljegyzette és kiadta

R a t k ó J ó ' s e f m. k.
a' Társaság rendszerént való
Ügyésze 's Jegyzője.

J e l e n t é s.

F ü l ö p A n t a l polgári Gömbkötő mester, ajánlja magát mindenféle gombkötő munkák készítésére, akár ezüst, akár arany készületek legyenek azok, a' legfínomabb ízlés szerént, legillendőbb áron. Kész művei mindenkör elegendő számmal vagynak, válogatás szerént.

Boltja van P o s o n y b a n a' N y e r g e s útszában, ezen tázim alatt:
Á T T I L Á N Á L.

A' Pénz folyamat Október' 29-dikén,
közép ár:
A' Státus' 5p. Centes Obligátzióji 86 1/8
Az 1820-béli sorsosok: — —
Az 1821-béli hasonlók: 125 1/2
Bétsvárosa 2 1/2p. Centes Bankó Obligátzióji: 47 1/2 for. keltek, mind Conv.
A' Bank-Aktziák keltek 1112 1/4 for. ton
Conv. Pénzben.

(Fél árkus „**SOKFÉLE**“ LII. Toldalékkal.)

Szerkesztető és Kiadó M á r t o n J ó ' s e f, Professor. (Landstrasse Nro 315.)

Nyomtató: Nemes Haykul Antal. (Obere Bäcker-Strasse Nro 755.)